

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA
Z GEOGRAFII W SZKOLE
PODSTAWOWEJ NR 1 IM. M.KOPERNIKA
W SIECHNICACH

Opracował:

Kamil Dąbrowny

Kazimiera Mucha

Przedmiotowy System Oceniania z geografii w Szkole Podstawowej

I. PODSTAWA PRAWNA

Podstawa prawna do opracowania przedmiotowego systemu oceniania:

1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz.U. 2015 poz. 843)
2. Podstawa programowa
3. Wewnątrzszkolny System Oceniania (WSO) oraz Statut Szkoły

II. CELE KSZTAŁCENIA – WYMAGANIA OGÓLNE

I. W zakresie wiedzy geograficznej:

- poznanie wybranych krajobrazów Polski i świata, ich głównych cech i składników;
- poznanie głównych cech środowiska geograficznego Polski, własnego regionu i najbliższego otoczenia „małej ojczyzny”, a także wybranych krajów i regionów Europy oraz świata;
- opanowanie podstawowego słownictwa geograficznego w celu opisywania oraz wyjaśniania występujących w środowisku geograficznym zjawisk i zachodzących w nim procesów;
- integrowanie wiedzy przyrodniczej z wiedzą społeczno-ekonomiczną i humanistyczną;
- poznanie zróżnicowanych form działalności człowieka w środowisku, ich uwarunkowań i konsekwencji oraz potrzeby racjonalnego gospodarowania zasobami przyrody;
- poznanie zróżnicowania społeczno-gospodarczego i kulturowego społeczeństw na świecie poprzez pogłębienie wiedzy o ludziach, społecznościach i narodowościach;
- rozumienie współzależności między elementami środowiska przyrodniczego i społeczno-gospodarczego oraz związków i zależności w środowisku geograficznym w skali lokalnej, regionalnej i globalnej;
- wyjaśnianie przestrzennego zróżnicowania warunków środowiska przyrodniczego oraz życia i różnych form działalności człowieka.

II. W zakresie umiejętności i stosowania wiedzy w praktyce:

- prowadzenie obserwacji i pomiarów w terenie, analizowanie, dokonywanie opisu, porównywanie, klasyfikowanie;

- wykorzystywanie wiedzy i umiejętności geograficznych w celu lepszego rozumienia współczesnego świata;
- korzystanie z planów, map, fotografii, rysunków, wykresów, danych statystycznych, tekstów źródłowych oraz technologii informacyjno-komunikacyjnych w celu zdobywania, przetwarzania i prezentowania informacji geograficznych;
- czytanie i interpretacja map różnej treści;
- określanie związków i zależności między poszczególnymi elementami środowiska przyrodniczego, ich wpływu na warunki życia człowieka i jego działalność, formułowanie twierdzeń o prawidłowościach, dokonywanie uogólnień;
- krytyczne myślenie, formułowanie sądów, wartościowanie, ocenianie zjawisk oraz procesów społeczno-kulturowych, gospodarczych zachodzących w różnych regionach świata i w Polsce;
- stawianie pytań, formułowanie hipotez i kreatywne rozwiązywanie problemów;
- podejmowanie nowych wyzwań oraz racjonalnych działań prośrodowiskowych i społecznych;
- rozwijanie umiejętności percepcji przestrzeni i wyobraźni przestrzennej;
- podejmowanie konstruktywnej współpracy z innymi, nabywanie kultury ogólnej sprzyjającej umiejętności komunikowania się, kształtowania trwałych i skutecznych relacji w grupie, empatii;
- wykorzystanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w życiu codziennym.

III. W zakresie kształtowania postaw – wychowania:

- poznawanie siebie, swoich predyspozycji, talentów oraz kształtowanie różnych aspektów własnej osobowości;
- rozwijanie pasji poznawczej skutkującej wzrostem zainteresowania i motywacji wewnętrznej do uczenia się geografii;
- łączenia racjonalności naukowej z refleksją nad pięknem i harmonią świata przyrody oraz dziedzictwem kulturowym ludzkości;
- przyjmowanie postawy szacunku do środowiska przyrodniczego oraz rozumienie potrzeby mądrego w nim gospodarowania;
- kształtowanie poczucia tożsamości, patriotyzmu oraz postaw wspólnotowych i obywatelskich;
- kształtowania poczucia dumy z piękna ojczyściej przyrody i dorobku naszego narodu, poprzez poznanie m.in.: różnych obiektów dziedzictwa przyrodniczego i

- kulturowego własnego regionu i Polski, krajobrazów Polski, walorów przyrodniczych, kulturowych, turystycznych oraz osiągnięć Polaków w różnych dziedzinach życia, w tym sukcesów polskich firm na arenie międzynarodowej;
- kształtowanie pozytywnych, emocjonalnych i duchowych więzi z krajem ojczystym, z najbliższym otoczeniem społecznym i przyrodniczym („małą ojczyzną”, własnym regionem), a także w pewnym stopniu z całą planetą Ziemią;
  - rozwijanie zdolności percepcji najbliższego otoczenia i miejsca rozumianego jako „oswojona” najbliższa przestrzeń, której uczeń nadaje pozytywne znaczenia;
  - poczucie odpowiedzialności za stan środowiska geograficznego i przyszły rozwój społeczno-kulturowy i gospodarczy „małej ojczyzny”, własnego regionu i Polski;
  - rozwijanie poczucia estetyki oraz potrzebę kształtowania ładu przestrzennego;
  - kształtowanie postawy szacunku, zrozumienia, tolerancji i poszanowania innych kultur przy jednoczesnym zachowaniu poczucia wartości dziedzictwa kulturowego własnego narodu i własnej tożsamości;
  - przełamywanie stereotypów w ocenie miejsca poszczególnych krajów, społeczeństw w gospodarce, życiu politycznym i kulturze.

III. WYMAGANIA EDUKACYJNE DLA POSZCZEGÓLNYCH STOPNI

1. Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:
  - nie opanował treści i umiejętności koniecznych
  - ma poważne braki w podstawowych wiadomościach i umiejętnościach umożliwiających dalszą naukę
  - nie przejawia chęci przyswajania nowych wiadomości i współpracy z nauczycielem
2. Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:
  - ma braki w podstawowych wiadomościach i umiejętnościach lecz z pomocą nauczyciela potrafi je nadrobić
  - wykonuje typowe polecenia o niewielkim stopniu trudności
  - przejawia gotowość i chęć do poznawania nowych umiejętności, wiadomości, chęć współpracy z nauczycielem
3. Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:
  - opanował treści przewidziane w programie nauczania na poziomie podstawowym
  - wykonuje typowe polecenia i rozwiązuje problemy o średnim stopniu trudności
  - próbuje porównywać, selekcjonować fakty i informacje, współpracuje z nauczycielem, wykazuje aktywność na lekcji
4. Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który
  - potrafi samodzielnie pracować z podręcznikiem

- ustnie i pisemnie stosuje terminy i pojęcia geograficzne
  - efektywnie współpracuje w zespole i aktywnie pracuje w grupie
5. Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:
- opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania geografii w danej klasie
  - sprawnie posługuje się wiadomościami
  - rozwiązuje samodzielnie problemy, wyjaśnia fakty geograficzne
  - umie bronić swoich poglądów
  - wnosi twórczy wkład w realizowane zagadnienia
6. Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
- w wysokim stopniu opanował treści programowe rozszerzając swoją wiedzę wykraczającą poza granice danej klasy
  - umie formułować wnioski i selekcjonować nabytą wiedzę
  - bierze udział i osiąga znaczące sukcesy w konkursach
  - samodzielnie rozwija swoje zainteresowania

IV. SPOSOBY SPRAWDZANIA I OCENIANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW

1. Częstotliwość

- sprawdziany (20- 45 minut)- po zakończeniu działu programowego
- kartkówki (5- 15 min)- co najmniej 4 w semestrze
- odpowiedzi ustne - jedna w każdym semestrze (w zależności od potrzeb)
- zadania samodzielne na ocenę (pisemne- ćwiczenia, ustne) - co najmniej 2 w semestrze

2. Harmonogram

- sprawdziany przeprowadza się po zakończeniu każdego działu programowego
- kartkówki przeprowadza się wg potrzeb z ostatnich 1-3 lekcji
- prace domowe- po każdej lekcji
- ćwiczenia- jeżeli nie skończymy podczas lekcji, to uczniowie kończą je w domu

3. Narzędzia sprawdzania i oceniania osiągnięć

1. Sprawdziany zawierające pytania dotyczące:

2. Kartkówki:

3. Zadania samodzielne:

a) Prace domowe - ćwiczenia:

- przy ocenie brane pod uwagę są:
  - samodzielność
  - poprawność rzeczowa
  - estetyka wykonania
  - kompletność
  - możliwości ucznia

1. Odpowiedzi ustne

- oceniana jest zawartość rzeczowa
- umiejętność formułowania myśli
- stosowanie terminologii przyrodniczej
- umiejętność wykorzystania pomocy (mapy, ilustracje)

4. Obserwacja ucznia uwzględniająca:

- przygotowanie do lekcji
- prowadzenie zeszytu i zeszytu ćwiczeń
- wypowiedzi na lekcji- za aktywność
- praca w zespołach i grupach

5. Ocenianie wspomagające:

1.a) plus (+) uczeń może otrzymać za:

- aktywność na lekcji,
- prace domowe o małym stopniu trudności,
- w pracy zespołu na lekcji,
- stosowanie materiałów wzbogacających proces lekcyjny,
- inne „krótkie” formy aktywności.

b) minus (-) uczeń może otrzymać za:

- brak zeszytu przedmiotowego lub środków dydaktycznych potrzebnych do lekcji, a wskazanych przez nauczyciela,
- brak odpowiedzi na pytanie powtórzeniowe na początku i końcu lekcji,
- za niewłaściwą współpracę w zespole.

Plusy i minusy są przekładane na ocenę wyrażoną stopniem.

Za 5 plusów uczeń uzyskuje ocenę bardzo dobrą (5), za cztery minusy - niedostateczną (1).

4. Zasady przeprowadzania sprawdzianów i kartkówek

- sprawdziany muszą być zapowiedziane i zapisane w dzienniku z jednotygodniowym wyprzedzeniem, mogą być przeprowadzone po lekcji powtórzeniowej
- kartkówki są niezapowiedziane - badają systematyczność uczenia się

5. uczeń a prawo do zgłoszenia 2 razy w ciągu semestru nie przygotowania do zajęć (np) zaraz po sprawdzeniu obecności, nie podając powodu. Nauczyciel odnotowuje taką informację w dzienniku. Po wykorzystaniu limitu określonego powyżej uczeń otrzymuje za każde nie przygotowanie **ocenę niedostateczną**. Zgłaszanie nie przygotowania nie obejmuje lekcji, na które wcześniej ustalono kartkówkę czy sprawdzian wiadomości. W razie nieobecności na lekcji uczeń jest zobowiązany do uzupełnienia notatek i nadrobienia braków na najbliższe zajęcia. W przypadku dłuższej nieobecności z powodu choroby lub innych zdarzeń losowych, uczeń zgłasza ten fakt nauczycielowi na początku lekcji. Ma 2 tygodnie na nadrobienie zaległości.

6. Z prac pisemnych uczeń otrzymuje ocenę wyrażoną stopniem zgodnie z poniższymi normami:

100% - ocena celująca

99% - 91% - ocena bardzo dobra

90% - 75% - ocena dobra

74% - 50% - dostateczna

49% - 31% - dopuszczająca

30% - 0% - niedostateczna

O normie wykonania zadań, czyli przeliczeniu punktów uzyskanych ze sprawdzianu na ocenę decyduje nauczyciel.

V. SPOSÓB ZBIERANIA DANYCH I INFORMOWANIA O OSIĄGNIĘCIACH I POSTĘPACH UCZNI

1. Prace pisemne są archiwizowane (sprawdziany)
2. Oddane prace pisemne są omówione
3. Oceny są jawne i umotywowane

VI. SPOSÓB WYSTAWIANIA OCENY SEMESTRALNEJ I KOŃCOWOROCZNEJ

1. Ocena semestralna i roczna są wystawiane na podstawie średniej ważonej:

- Waga 6 (prace klasowe, sprawdziany, testy);
- Waga 3 (kartkówki, odpowiedzi ustne, projekt, prowadzenie lekcji);
- Waga 2 (powtórzenie, zadanie dodatkowe, czynny udział w zajęciach dodatkowych)
- Waga 1 (zadania domowe, prowadzenie zeszytu przedmiotowego, praca w grupie, aktywność, ćwiczenia).
- Waga 10 (miejsca premiowane w konkursach)

2. Skala ocen

- Poniżej 1,75 ocena niedostateczna (ndst)
- Od 1,76 do 2,74 ocena dopuszczający (dop)
- Od 2,75 do 3,74 ocena dostateczny (dst)
- Od 3,75 do 4,50 ocena dobry (db)
- Od 4,51 do 5,5 ocena bardzo dobry (bdb)
- Ocenę celującą (cel) otrzymuje uczeń, który uzyskał ze średnią ważoną powyżej 5,5 i wykazał się dodatkowymi umiejętnościami na ocenę celującą (finalista lub laureat konkursów geograficznych na etapie powiatu lub województwa, nagrody, wyróżnienia w ogólnopolskich konkursach geograficznych)

3. *Każdy uczeń będzie rozważany indywidualnie w trakcie wystawiania oceny końcowej na podstawie analizy jego zaangażowania i pracy nad własnymi umiejętnościami z geografii.*

VI. PROCEDURA POPRAWIANIA OCEN

1. Uczeń, który nie pisał sprawdzianu ma obowiązek zaliczyć go w terminie dwóch tygodni
2. Uczeń może poprawić ocenę niedostateczną i dopuszczającą **ze sprawdzianu** po ustaleniu z nauczycielem oraz niedostateczną z zadania domowego
3. Poprawione oceny wpisywane są po ukośniku
4. Poprawioną ocenę wpisuje się z odpowiednią wagą i liczy się średnią z 2 ocen: poprawianej i poprawionej.

VIII. SPOSÓB KOMUNKOWANIA RODZICOM INFORMACJI O POSTĘPACH ICH DZIECI

1. Zebrania klasowe- według ustalonego harmonogramu
2. Konsultacje indywidualne po uprzednim umówieniu się
3. W razie braku przepływu informacji, komunikowanie się telefoniczne, lub pisemne wezwanie do szkoły

KRYTERIA OCENIANIA UCZNIĄ Z ORZECZENIEM Z PPP

Przy ocenianiu, nauczyciel uwzględnia możliwości intelektualne ucznia

Uczeń z orzeczeniem z Poradni Pedagogiczno- Psychologicznej jest oceniany zgodnie z wymogami poradni.

Sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych z przyrody

- uwzględniać trudności z zapamiętywaniem nazw,
- w czasie odpowiedzi ustnych dyskretnie wspomagać, dawać więcej czasu na przypomnienie, wydobycie z pamięci nazw, terminów, dyskretnie naprowadzać
- częściej powtarzać i utrwalać materiał
- podczas uczenia stosować techniki skojarzeniowe ułatwiające zapamiętywanie
- wprowadzać w nauczaniu metody aktywne, angażujące jak najwięcej zmysłów (ruch, dotyk, wzrok, słuch), używać wielu pomocy dydaktycznych, urozmaicać proces nauczania
- różnicować formy sprawdzania wiadomości i umiejętności tak, by ograniczyć ocenianie na podstawie pisemnych odpowiedzi ucznia
- przeprowadzać sprawdziany ustne z ławki, niekiedy nawet odpytywać indywidualnie, często oceniać prace domowe , zmniejszać ilość zadań na sprawdzianie lub wydłużać czas pisania

Dostosowanie punktacji do oceny z prac pisemnych

100 -98% celujący

97% - 81% bardzo dobry

80- 60% dobry

60% -41% dostateczny

40% - 21% dopuszczający

20% i mniej niedostateczny